

K 44109902: สาขาวิชาภาษาเขมร

คำสำคัญ : รามเกตุ / วรรณคดีเขมร

บุษบา เรื่องศรี : วรรณศิลป์และภาพสะท้อนวัฒนธรรมเขมรในรามเกตุ ฉบับ
พุทธศาสนบัณฑิต เล่มที่ 1 – 10 (THE LITERARY ART AND THE REFLECTION OF KHMER
CULTURE IN RAMAKERTI, L'INSTITUT BOUDDHIQUE VERSION, VOL. 1 – 10) อาจารย์
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร. อรรพณ บุญยฤทธิ์และ ผศ.ดร. มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. 326 หน้า.
ISBN 974 – 11 – 6519 – 6

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีฉบับหลักเรื่องรามเกตุ เล่มที่ 1 - 10 ซึ่งสถาบัน
พุทธศาสนบัณฑิต กรุงเทพมหานคร พิมพ์เผยแพร่ เพื่อยืนยันว่ารามเกตุเป็นวรรณคดีฉบับสำคัญฉบับหนึ่งในดินแดน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ผลการศึกษาที่พบว่าเนื้อความเรื่องรามเกตุ เล่มที่ 1 – 10 ส่วนใหญ่น่าจะมาจากรามายณ์ของ
กัมพูชา และทียากัต ศรีรามของมลายู

รูปแบบรามเกตุมีลักษณะเป็นบทเพื่อการแสดง กลวิธีการแต่งมีเอกลักษณ์ที่แสดงความเป็นเขมร โดย
เฉพาะการใช้ฉากตามธรรมชาติของเขมร และให้พระรามมีลักษณะผสมผสานระหว่างพระวิษณุอวตารของพราหมณ์
และพระโพธิสัตว์ของพระพุทธศาสนา นอกจากนั้น ยังมีกลวิธีการแต่งแบบมหากาพย์ของวรรณคดีสันสกฤต คือเป็น
เรื่องแสดงวีรกรรมของพระรามซึ่งเป็นกษัตริย์นักรบ เทพนารายณ์อวตารและพระโพธิสัตว์ร่วมกัน มีการใช้พรรณนา
โวหารทั้งดงามโดดเด่น โดยเฉพาะบทพรรณนาบ้านเมือง กองทัพ การรบ ธรรมชาติ และตัวละคร

ด้านวรรณศิลป์พบว่าเกิดจากลักษณะของมหากาพย์ กวีใช้กลวิธีสรรคำทำให้เกิดเสียงไพเราะลักษณะ
ต่างๆ คือ การเล่นคำสัมผัส การเล่นคำเป็นชุด การเล่นคำซ้ำ การเล่นคำซ้อน ในเรื่องภาพพจน์พบว่ากวีนิยมสร้าง
ภาพพจน์เปรียบเทียบกับประเภทอุปมาและอุปลักษณ์ ภาพพจน์แบบอติพจน์เพื่อเน้นความ และในเรื่องรสวรรณคดีพบว่า
เรื่องรามเกตุมีครบ 9 รส แต่เน้นวีรรส

ผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมของเขมรพบว่าเรื่องรามเกตุสะท้อนให้เห็นความคิด
ความเชื่อที่ผสมผสานระหว่างศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธ ทั้งนิยายเกรวาทและมหายาน และความเชื่อตามคติ
โบราณและค่านิยมของเขมร วัฒนธรรมทางสังคมที่เด่นเป็นส่วนหลักของเรื่องคือสถาบันกษัตริย์ ทำให้วัฒนธรรม
หมวดย่อยอื่นๆ ก็ล้วนเป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันกษัตริย์ทั้งสิ้น

รามเกตุ เล่มที่ 1 – 10 เป็นผลงานสร้างสรรค์ที่แสดงให้เห็นการหลอมรวมอย่างงดงามของวัฒนธรรม
ที่หลากหลายที่ดำรงอยู่ในสังคมเขมร

K 44109902 : MAJOR : KHMER LANGUAGE

176549

KEY WORD : RAMAKERTI/ KHMER LITERATURE

BUSABA RUANGSRI : THE LITERARY ART AND THE REFLECTION OF KHMER CULTURE IN
RAMAKERTI, L'INSTITUT BOUDDHIQUE VERSION, VOL. 1 – 10. THESIS
ADVISOR : ASST. PROF. ORAWAN BOONYARITH, Ph.D. ASST. PROF. MANEEPIN PHROMSUTHIRAK,
Ph.D. 326 pp. ISBN 974 – 11 – 6519 - 6

The purpose of this study is to analyze the literary values of the Ramakerti vol. 1 – 10, the khmer classical literature published by L'Institut Bouddhique of Phnom Penh to attest its importance as one of the valuable Ramayana versions of Southeast Asia.

The results of the study shows that most of the content of the the Ramakerti vol. 1 – 10 has Kamban's Rāmāyana and Hikayat Sērī Rama as its prototypes. Regarding the writing styles, the Ramakerti vol. 1 – 10 was written in a dance drama style. Its writing techniques represent Khmer identity, especially the use of natural environment in setting, and making Rama as the synthesis of Vishnu incarnation of Brahmanism and Buddhist Bodhisattva. Moreover, the text was also composed in the style of Sanskrit Mahakavya depicting the heroic Rama, the warrior. The descriptions are distinguishing, especially on towns, cities, armies, wars, nature, and characters.

Its literary values are originated from the Mahakavya characteristics especially in words selection to make harmonies of sound such as rhymes, reduplications, iterations, puns, and patterns of word. An analysis of figure of speech indicates that simile, metaphor, and hyperbole were used for emphasis. Nine literary Rasa were all found, but the heroic is the most emphasized.

In terms of the culture analysis, the Ramakerti reflects the thoughts and the beliefs of Khmer people which were the mixture of Brahmanism and Buddhism, both Theravada and Mahayana, as well as their traditional beliefs and values. The most prominent cultures found in this epic are those related with the Khmer monarchy. The other supportive cultures found are also related to the same institute.

Ramakerti vol.1 – 10 is a literary creation reflecting the fusion of various cultures existing in Khmer society.